

از مجموعه کتابچه‌های
پزشکی مبتنی بر شواهد

مطالعات مرور نظام‌مند

نویسندگان:

دکتر اکبر سلطانی

عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مسئول گروه تحقیقاتی پزشکی مبتنی بر شواهد

و تفکر نقادانه

پژوهشکده علوم غدد و متابولیسم

دکتر سید فؤاد احمدی

پژوهشگر و مدرس پزشکی مبتنی بر شواهد

مرکز تحقیقات آموزش علوم پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۸۳۷-۱-۵

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۵۱۹۸۸

عنوان و نام پدیدآور: متناظریز در مرور نظاممند نویسندگان اکبر سلطانی، سید فواد احمدی

مشخصات نشر: تهران: مهر سیترا، ۱۳۹۰

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ س: مصور، جنول

فروست: ... مجموعه کتابچه‌های پزشکی مبتنی بر شواهد

موضوع: تحلیل جامع

موضوع: پزشکی — تحقیق — ارزشیابی

رده بندی دیویی: ۶۱۰/۷۳

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰: ۳۳۳.۲: ۸۵۳

سرشناسه: سلطانی، اکبر، ۱۳۴۵ -

شناسه افزوده: احمدی، سید فواد، ۱۳۶۲ -

وضعیت فهرست نویسی: فیا

متناظریز در مرور نظاممند

نام کتاب:

اکبر سلطانی، سید فواد احمدی

نویسندگان:

مهر سیترا

ناشر:

شهرداد پزشکی پور (عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء)

مدیر هنری و ناظر چاپ:

مهشید مشاجر

صفحه آرا:

ویرایش اول، چاپ اول ۱۳۹۰

نوبت چاپ:

جلد ۵۰۰

شمارگان:

۱۹۵۰ ریال

بها:

پژوهشکده علوم غدد و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران:

تهران، خیابان کارگر شمالی، بیمارستان دکتر شریعتی، طبقه پنجم، کدپستی: ۱۴۱۱۴

تلفن: ۸۸۲۲۰۰۳۷ - ۸۸۲۲۰۰۵۲، ست الکترونیک: enrc@tums.ac.ir

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۸۳۷-۱-۵

ISBN: 978-600-91837-1-5

مهر سیترا
Mehre Sitrâ

In The Name of God

**Believers, if an evil-doer brings you a piece of news,
inquire first into its truth, lest you should wrong
others unwittingly and then regret your action .¹**

QUR'AN (Part 26-chp49, Al-Hojorat, 6)

**Give good news to my servants, those who listen to
the word then follow the best of it Those are they
whom Allah has guided and those it is who are the
men of understanding.**

QUR'AN (Part 23- chp 39, Zomar, 1718-).

1. Jenicek M, Hitchcock D. Logic and Critical Thinking in Medicine. 3rd ed. United States of America: American Medical Association Press; 2005.

مقدمه

یکی از مهمترین اتفاقاتی که در قرن گذشته به وقوع پیوسته و در قرن حاضر نیز همچنان ادامه دارد، نهضت تولید مستندات و مکتوبات علمی در حیطه های مختلف است. اگر در سالیانی دور تولید و انتشار یک مقاله ماه ها یا سال ها به طول می انجامید امروزه شاهدیم که با گسترش ابزارهای ارتباطی مانند اینترنت و دسترسی به فضای مجازی این اتفاق خصوصاً نشر مکتوبات در طول چند روز به راحتی قابل حصول بوده و با گسترش زمینه های تحقیقاتی در رشته ها مختلف و زمینه های مرتبط به تصاعدی تعداد مقالات علمی منجر شده است. اما آنچه که در این میان از اهمیت به سزایی برخوردار است روش و میزان بهره گیری از این مستندات تولید شده است. این مقوله در علومى مانند پزشکی که نتیجه پژوهش ها مستقیماً به انسان برمی گردد اهمیتی دوچندان پیدا خواهد کرد. بنابراین روش کاربرد نتیجه تحقیقات به منظور ارتقای کیفیت درمان و خدمات بالینی خود تبدیل به یک مهارت شده که پزشکان این روزگار باید به خوبی بر آن مسلط باشند.

در این زمینه مطالعات مختلفی که در مراکز و کشورهای مختلف در یک موضوع مشخص صورت می پذیرند لزوماً از ارزش یکسانی برخوردار نبوده و باید برای کاربری نتایج با سنگ محک ارزیابی شده و سپس به کار گرفته شوند. حیطه پزشکی مبتنی بر شواهد عملاً همین وظیفه را بر عهده دارد تا با بررسی و ارزیابی اعتبار و پایایی مطالعات مختلف زمینه را برای ورود نتایج آن ها به بالین فراهم کنند. یکی از مهمترین ابزارهای این حیطه مرور نظاممند مطالعات پزشکی است. پزشکیانی که به این مهارت مسلطند با جمع آوری مطالعات موجود در یک زمینه تلاش خواهند کرد تا این مطالعات را ارزیابی کرده و با استفاده از تکنیک های مختلف از جمله روش های آماری جمع بندی معقولی از نتایج به جامعه پزشکی ارائه دهند که قطعاً در ارتقای کیفیت آموزش و خدمات پزشکی مؤثر خواهد بود.

گروه پزشکی مبتنی بر شواهد پژوهشکده علوم غدد و متابولیسم یکی از اولین گروه هایی است که به طور جدی بر این مقوله تمرکز نموده و گام های اساسی در جهت نشر مفاهیم این حیطه در میان پزشکان و دانشجویان برداشته است. قدر مسلم ادامه این مسیر و پیشرفتن همپای مراکز معتبر جهانی در حیطه پزشکی مبتنی بر شواهد خصوصاً با تلاشی که اعضای این گروه می نمایند، دور از ذهن نیست. به نظر میرسد با توجه به جایگاه علمی کشور و حجم تحقیقات صورت گرفته در جهت رفع برخی معضلات نظام سلامت، رسالت عمده این گروه بهره گیری از این پژوهش ها و مرور نظام مند آنها در راستای پاسخ به مشکلات بومی است.

مؤلفین کتاب حاضر تلاش کرده اند تا اصول مرور نظام مند در پژوهش های علوم پزشکی را در یک مجموعه قابل فهم گردآوری کرده و در اختیار علاقه مندان قرار دهند. این کتاب ضمن تشکر از این همکاران به خصوص جناب آقای دکتر اکبر سلطانی که در طول این چند سال زحمات فراوانی را در راستای تبیین اصول پزشکی مبتنی بر شواهد متقبل شده اند آرزو دارم که کتاب حاضر مورد استفاده دانشجویان و سایر علاقه مندان قرار گرفته و این کار گامی هر چند کوچک در راه ارتقای دانش و پژوهش این کشور و موجب رضایت خداوند متعال باشد.

دکتر باقر لاریجانی

رئیس پژوهشکده علوم غدد و متابولیسم

دانشگاه علوم پزشکی تهران